

lande niet stelselmatig of in het geheel niet werd uitgevoerd. Men spant de huid om de verdachte plek, bijv. de twijfelachtige gang, strak aan en snijdt nu (na reiniging der huid met alcohol absolutus of petroleumaether) met een steriele bistouri de epidermis af met kleine zaagbeweginkjes, het mes evenwijdig aan de oppervlakte gericht. Men brengt het stukje epidermis in 10 pCt. kaliloog op het voorwerpglas, en onderzoekt al of niet na verwarming (zonder koken), na met een dekglasje te hebben afgesloten, bij zwakke vergrooing. Men vindt dan eieren, faeces, en als men geluk heeft, ook de mijt. Daarmede staat de diagnose vast.

Op de ziekenlijsten der afdeling te Hamburg mocht het woord „positief” dan ook niet ontbreken, als de scabieskuur werd toegepast. Ik herinner mij een geval, waarbij het mij niet lukte, ook niet na lang zoeken, om de positieve kenteekenen te vinden, maar op grond van het klinische beeld en de jeuk paste ik eenige malen de kuur, echter zonder gevolg, toe. Bij een visite viel mij 's morgens de glans en de kringvorm der nu duidelijk geworden efflorescenties op: ik had te doen met een miskend geval van lichen ruber planus, zoodat de bijvoeging „positief” terecht op de lijst niet voorkwam.

De patiënten werden aldaar behandeld met het toen vrij goedkoope „antiscabin”, een bruine vloeistof, die tweemaal daags, in het geheel vier malen, op het geheele lichaam, met uitzondering van het hoofd, werd gepenseeld. De patiënt bleef in dezelfde doeken gewikkeld en werd met een schudmixtuur nabehandeld. De kuur is bijna steeds afdoende, als daarna voor ontsmetting van ondergoed en beddegoed wordt zorggedragen. „Antiscabin” is een handelspraeparaat, dat volgens literatuuropgaaf bestaat uit balsamum peruvianum, sapo oleaceus, glycerine, spiritus, acidum boricum en β -naphthol.

Amsterdam, 12 Januari 1918.

W. L. L. CAROL.

II.

Het is wel vreemd, dat, terwijl ons leger reeds $3\frac{1}{2}$ jaar gemobiliseerd is, de ziekte zich nu eerst te Bodegraven in belangrijke mate zou voordoen. Wat er echter ook aan de organisatie van den geneeskundigen dienst bij ons leger moge ontbreken, de bestrijding van de scabies is zekerlijk alleszins voldoende.

Tot voor korten tijd werd elk onderdeel om de twee weken aan een inspectie aan den lijve onderworpen, totdat bleek, dat het aantal gediagnostiseerde scabies-gevallen daardoor niet steeg. De soldaat-scabieslijder wordt door de slapelooze nachten spoedig zóó vermoeid, dat hij den zwaren dienst niet kan volhouden, en meldt zich uit eigen beweging bij den officier van gezondheid.

Bij het IIIe Bataljon ... Regiment Infanterie kwamen gedurende de laatste 10 maanden 6 gevallen van scabies voor. Deze patiënten worden terstond geëvacueerd naar een militaire ziekeninrichting, alwaar zij een kuur moeten ondergaan. Verlof wordt niet verleend alvorens zij geheel hersteld zijn. Mocht in hun gezin of familie scabies voorkomen, dan wordt hun zóólang verlof geweigerd, totdat een schriftelijke verklaring van den behandelenden arts kan worden overgelegd, waaruit blijkt, dat er geen besmettingsgevaar meer bestaat. Dit is voor een soldaat een groote straf en hij zorgt er wel voor, dringende brieven naar huis te zenden, met den raad zich toch vooral onder geneeskundige behandeling te stellen.

Van elk geval van scabies moet door den officier van gezondheid aangifte gedaan worden aan den chef van de Gezondheidscommissie van het veldleger. Alle gevallen van scabies bij het veldleger worden dus geregistreerd.

Bij zorgvuldig navragen van den patiënt bleek mij persoonlijk, dat hij meestal door familieleden niet-militairen besmet was, en niet omgekeerd.

Katwijk aan Zee, 15 Januari 1918.

A. VAN RAVENSWAAY, *res. O. v. G.^e 2e kl.*

HERZIENING HUISHOUELIJK REGLEMENT.

I.

Dat er eenig verschil gemaakt wordt, zoowel in de afdelingen als in de geheele Maatschappij, in de organisatie der ziekenfonds-huisartsen en die der specialisten, wordt veroorzaakt door het feit, dat de specialisten in onze Maatschappij en in bijna

alle afdelingen *sterk in de minderheid* zijn. Bij het door dr. SCHNITZLER aangehaalde art. 57 is de bedoeling, dat de afdelingen ziekenfondszaken, die de belangen van specialisten in het bijzonder treffen, wel mogen bespreken, maar daarbij niet mogen *ingrijpen*.

Indien de voorzitter op de specialistenvergadering van 23 December 1917 gezegd heeft, dat na aanneming van deze reglementsherziening de C. O. niets anders meer zou zijn dan een werkcommissie van het hoofdbestuur, heeft hij zich vergist. De C. O. is steeds meer dan dat geweest, heeft in de afdelingen, in het hoofdbestuur en in de algemeene vergadering steeds zelfstandig de belangen der ziekenfondsartsen behartigd en zal dit steeds blijven doen. Door de reglementsherziening zal het bestuur der C. O. bovendien metterdaad, zij het niet volgens de letter van het reglement, het bestuur vormen van de organisatie der ziekenfonds-huisartsen, al wordt deze niet een bijzondere organisatie volgens het nieuwe hoofdstuk XIII. Het is voldoende hiervoor te verwijzen naar art. 217, dat duidelijk zegt, dat de Centrale Organisatie een band vormt tusschen de ziekenfonds-huisartsen, en naar de artt. 221 *f* en 227, welke maken, dat het bestuur der C. O. zoowel in de afdelingen als in het geheele land de ziekenfonds-huisartsen kan bijeenroepen, wanneer het maar noodig is.

Dr. SCHNITZLER verzuimt aan te toonen, dat de moeilijkheden, welke de specialisten tot heden in ziekenfonsaangelegenheden op hun weg vonden, wortelden in de onzuivere positie van de C. O.. Ik ontken, dat deze moeilijkheden groot waren, durf te zeggen, dat de C. V. bij haar optreden in het belang van de specialisten steeds de meest mogelijke medewerking van de C. O. heeft ondervonden, en spreek tegen, dat deze meening van dr. SCHNITZLER *naar aller getuigenis* juist zou zijn.

Tenslotte is het voorstel van dr. SCHNITZLER om aan de ziekenfonds-huisartsen een centraal bestuur toe te wijzen, dat niet tevens zou zijn het bestuur der C. O., al buitengewoon onpraktisch. Er wordt nu reeds geklaagd, dat de gang van zaken in onze Maatschappij dikwijls langzaam is, en ik ben overtuigd, dat het maken van weer een nieuwe commissie voor de belangen der ziekenfonds-huisartsen slechts zou maken, dat de machine nog langzamer loopt. Een dergelijk voorstel kan dan ook alleen gedaan worden door iemand, die meent, dat het tegenwoordige bestuur der C. O. voor zijn taak niet berekend is. Velen wenschen, als een logisch gevolg van de thans aanhangige voorstellen, het bestuur der C. O. te maken tot het bestuur der organisatie der ziekenfonds-huisartsen; het bestuur der C. O. is van meening, dat dit in de praktijk precies op hetzelfde neerkomt, als wat thans wordt voorgesteld.

Dordrecht, 10 Januari 1918.

A. C. VAN BRUGGEN.

II.

Nu de door het hoofdbestuur voorgestelde herziening bestreden wordt, wensch ik nog te wijzen op het belang dier herziening uit het oogpunt van billijkheid en rechtvaardigheid. De bepalingen van het huishoudelijk reglement geven den ziekenfonds-huisartsen en specialisten slechts bij uitzondering invloed van betekenis op de keuze van candidaten voor het hoofdbestuur en ook op de keuze van afgevaardigden ter algemeene vergadering en op het mandaat, waarmede die ter algemeene vergadering zullen verschijnen. Bij de bestaande organisatie is dus de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de belangen der ziekenfonds-huisartsen en specialisten schade lijden, doordat zij niet het voor de beoordeeling en behartiging hunner belangen noodzakelijke onderlinge overleg kunnen plegen, en doordat zij te veel van overigens hoogst verdienstelijke, maar van hun belangen niet voldoende op de hoogte zijnde organen afhankelijk zijn. Slechts door bijzondere organisaties kan dat bezwaar opgeheven worden. Juist nu de geheele menschelijke samenleving op haar grondvesten trilt, is het van groot gewicht onbillijke en onrechtvaardige regelingen ook in onze Maatschappij door rechtvaardige en billijke te vervangen, om te voorkomen, dat verscheidene geneeskundigen onze Maatschappij niet kunnen blijven liefhebben.

In eindig met een woord van hulde aan het hoofdbestuur voor de voorgestelde herziening huishoudelijk reglement.

Leiden, 12 Januari 1918.

A. VAN RHIJN.